

Boliger til borgere

– med særlige behov

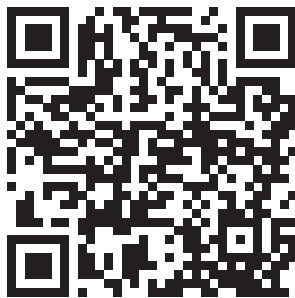
Vejledningsmateriale for
Skoler og uddannelsessteder

Vejledningsmaterialet er udarbejdet og udgivet af BUS,
Bo- og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov
– en del af foreningsfællesskabet Ligeværd

Ansvarlig og tekst: Projektleder Lars Pedersen, BUS

Scan QR-koden med smartphone eller se mere på www.ligevaerd.dk/4099, hvor det er muligt at streame videoklip af unge med særlige behov, der udtaler sig om deres egne tanker og ønsker om at bo.

Find links til videoklippene nederst på siden: Intro til konferencen, De unges boligdrømme 1-2-3, Interview med Statsminister Lars Løkke og Marias historie.

Boligen er basen og forudsætningen for at de unge kan arbejde, uddanne sig og få en aktiv fritid.

Udslusning og efterfølgende tilbagemødet til hjemkommunen er en af de store udfordringer, som vi står overfor i forhold til de unge, der skal videre i livet.

Hvordan skal det gå de unge, når de forlader de trygge rammer og skal videre i livet med et nyt sted at bo, et arbejde eller en uddannelse og et aktivt fritidsliv sammen med nye kammerater?

Dette vejledningsmateriale forsøger at komme med ideer til arbejdet med udslusning. Den lister nogle af de love og regler op, som er gode at kende i forhold til et godt samarbejde med kommunen, så de unge kan komme flot videre med deres liv og samfundet kan få udbytte af de investerede midler.

BUS (Bo- og Udviklingsfonden for borgere med særlige behov) har lavet forskellige undersøgelser og interviews med skoler og uddannelsessteder, der har omhandlet udslusning og overgange. Vi har ligeledes afholdt møde med

udvalgte uddannelsessteder for at høre deres synspunkter, om de udfordringer, der er i arbejdet.

UDDANNELSESSTEDER MENER

Hvad siger udvalgte uddannelsessteder om de udfordringer, de står med?

„Nærværende Satspuljeprosjekt omhandler jo det tværsektorale samarbejde. Og det har vi selvfølgelig sat i værk, fordi manglen på et tværsektoralt samarbejde giver os utroligt mange problemer.“

„Lovgivningen forvaltes jo også forskelligt – det er meget personafhængigt. Ja, det går jo så vidt, at det ikke blot afhænger af hvilken kommune, den unge f.eks. kommer hjem/tilbage til, men afhænger også af, hvilken sagsbehandler han møder. Det er jo den virkelighed, vi oplever.“

„Hvis det er en ung, som er i stand til at formidle, når jeg er med som bisidder, og som virkelig kan udtrykke sine behov, så oplever jeg sagsbehandleren er meget lydhør i forhold til at opfylde de ønsker vedkommende har. Men hvis det er en ung, jeg er med som bisidder hos, der ikke kan formulere de behov vedkommende har, så bliver det rigtig svært at trække f.eks. en bostøtte igennem.“

„Jeg synes, der er et kæmpestort problem, når vi udsluser vores unge. Der er jo to kategorier. Den ene kategori er dem, der er afklaret i forhold til pension. De skal have en bestemt slags boliger. Den anden kategori er dem, der ikke modtager pension. Hvad skal de? Kommunerne går ind og laver § 107 (I lov om social service) boliger til dem med pension. De andre uden pension, de må ligesom klare sig selv. Det er det, vi oplever oftere.“

„Når den unge skal ud og bo selv kræver det et enormt stykke koordineringsarbejde ude i kommunerne imellem de forskellige sektorer. Vi står faktisk i en situation lige nu med en ung pige, vi har været i gang med en udslusningsproces sammen med, hvor hun egentlig godt kan klare sig i en lejlighed med den rigtige støtte, hvis hun bare lige får lov til at koncentrere sig om dét. Men så kommer LAB loven (Lov om aktiv beskæftigelsesindsats) ind over – og nu skal du lige – og så skal du lige afklares hist og pist og alle vegne. Så braser det hele. Det er alt for meget. Man koordinerer ikke forløbet.“

MULIGE LØSNINGER

I mødet blev der ligeledes peget på mulige løsninger. Nedenstående er et forslag fra to af uddannelsesstederne:

„Den erfaring vi har fået, er at vi holder fast i sagen, og det er os som bliver koordinator. For loven den er jo sektoropdelt, og de har jo alle sammen deres hjørne, som de har helt tjek på. Men der er ikke nogen, der har det overordnede ansvar for helheden. Sådan har man valgt at dele det op her i Danmark. Men fint, sådan er virkeligheden – så er det os, der har sagen. Det er os, der bringer sagen til den ene sektor og til den anden sektor. Og får dem samlet, får afholdt de møder, hvor både den afgivende og modtagende kommune sidder med rundt om bordet. Der er klare aftaler om, hvem der gør hvad nu, at det er os, der ringer og følger op – også på grundlag af, at stak-

kene er enorme på skrivebordene i kommunerne. Men til gengæld, så oplever jeg også, at når vi tager den her rolle, så laver vi jo et færdigt produkt.“

„Jeg kunne rigtig godt tænke mig, at man i stil med sundhedslovens koordinatorfunktion på hjerneskadeområdet havde en unge-koordinator, således, at den unge, der kommer ind ad døren til kommunen, ikke skal forholde sig til 17 forskellige afdelinger og mennesker, men skal forholde sig til lige præcis det ene menneske, der er hans eller hendes koordinator. For problemet med, at vi går ind i den rolle er, at vi ikke har nogen beslutningskompetence. Vi kan komme rigtig langt med dialogen i samarbejdets navn, men til syvende og sidst er vi afhængige af, at vi får en sagsbehandler i røret i den anden ende, der er os venligt

Modellen for koordineret sagsbehandling indeholder en række koordinationsredskaber, som på forskellig vis er med til at sikre, at der skabes et bedre grundlag for en helhedsorienteret indsats, en enklere adgang til forvaltningen og en øget retssikkerhed for borgeren.

Koordination på handicapområdet betyder grundlæggende:

- at kommunen sørger for at samordne de faglige tiltag både indholdsmæssigt og tidsmæssigt med udgangspunkt i de opstillede mål for indsatsen. Læs mere om dette på Servicestyrelsen. dk.

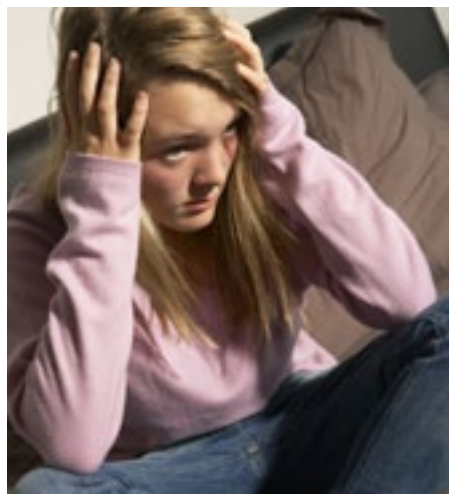
stemt. Gør vi ikke det, så er det op ad bakke.“

Et andet udsagn fra et af uddannelsesstederne:

„Men jeg synes bare, at når jeg læser loven, så bruges begrebet „den koordinerende sagsbehandler“. Begrebet eksisterer i lovgivningen. Men kan man lovgivningsmæssigt i dag forlange at få en koordinerende sagsbehandler?“

Endnu et udsagn:

„Hos os er der nogen på pension, der kommer i egen bolig med § 85-støtte (bostøtte) og så er der andre der skal i bofællesskaber, i opgangsfællesskaber,

eller i Bo- og Naboskaber med døgn-dækning. Det er jo det som hele afklaringsen i forbindelse med udslusningen reelt handler om – hvad er det vores unge kan? Og det er jo ikke sikkert at fordi de på det tidspunkt i deres udvikling, hvor vi laver den her udslusningsplan – at den er gældende for resten af deres liv. Men det er i hvert fald, at de har nogle år, hvor man ved, hvor de er, når de går fra os af. Det er da udfordrende.“

Bettina Post formand for Dansk Socialrådgiverforening er ligeledes inde på problemstillingen om koordinering af opgaverne i kommunen:

„Luk hullerne i sikkerhedsnettet f.eks. ved at sikre, at de borgere som har flere problemer, kun har en sagsbehandler. Det kan godt være, at den sagsbehandler skal løbe spidsrod i systemet, men bare det ikke er borgeren, som skal gøre det.“

Bring helhedssynet tilbage i det sociale arbejde for dem, som har mange problemer. Der er intet i vejen med specialisering for de velfungerende borgere med et enkelt problem. Men for de socialt udsatte med massive problemer udhuler denne specialisering deres rettigheder.“

STARTBOLIGER

Startboliger kan være en mulighed.

131 mio. kr. til startboliger til udsatte unge

Udsatte unge og unge med psykiske problemer får nu hjælp til at flytte i såkaldte 'startboliger', hvor de kan få støtte fra voksne. Partierne bag satspuljeforliget er enige om at øremærke 131,2 mio. kr. til at etablere særlige ungdomsboliger med sociale viceværter.

En del unge har vanskeligt ved at bo i egen bolig. Det gælder eksempelvis udsatte unge og unge med psykiske problemer, der kan have svært ved at stå på egne ben og komme i gang med en tilværelse som voksen. Satspuljepartierne har derfor afsat penge til, at der kan etableres startboliger til unge 18-24-årige, der har særligt behov for en ungdomsbolig med tilhørende voksenstøtte.

„Det er vigtigt, at udsatte unge, der har svært ved bo alene, ikke overlades til sig selv. De kan have brug for at støtte sig til en voksen, som kan hjælpe dem i hverdagen. Derfor er jeg også glad for, at vi i forligskredsen er blevet enige om at afsætte 131 mio. kr. til at etablere særlige ungdomsboliger med sociale viceværter,“ siger boligminister Carsten Hansen.

Startboligerne vil enten kunne drives af boligorganisationer eller frivillige foreninger. I alt afsættes der 131,2 mio. kr. i årene 2012-2015 til etablering af boligerne.

UDSLUSNING

Nedenstående er eksempler på beskrivelser af udslusning på hjemmesiderne fra uddannelsessteder tilknyttet Ligeværd:

PGU Rosenholm: Et uddannelsessted i Østjylland.

Når det skønnes, at eleven har tilegnet sig tilstrækkelige færdigheder, begynder en egentlig udslusning, som sigter målrettet mod job og bolig. Inden afslutning i PGU forsøges eleven tilknyttet arbejdsmarkedet, og der søges en egnet bolig.

I særlige tilfælde kan PGU tilbyde opfølgning hos eleven i en nærmere aftalt periode efter udslusning fra

PGU. Der kan derudover undertiden være behov for fortsat vejledning.

PMU (Praktisk Medhjælper Udvikling): Et uddannelsessted i Nordjylland.

PMU hjælper i samarbejde med sagsbehandler og den unges netværk med at skabe en glidende overgang til og udflytning fra PMU til et liv i nye omgivelser med nye udfordringer.

Nogle af PMU's unge kommer ud i egen bolig og kan i alle sammenhænge klare sig selv. De har gennemgået et uddannelsesforløb og har fået fast arbejde som f.eks. chauffør, tømrer eller industriarbejder.

Efter et ophold hos os er de unge klar til nye opgaver og udfordringer. Vi hjælper de unge på vej, og giver dem det „lille“ eller det „store“ kørekort til voksenlivet.

Ørnehøj:

Et uddannelsessted på Sjælland.

Formålet med et ophold på Ørnehøj har fokus på overgangen fra barn til voksen. Vi lægger vægt på, at de unge der forlader Ørnehøj har en afklaring af, hvorledes voksenlivet skal forme sig. Det betyder

- at fremtidig boform er afklaret
- at fremtidigt forsørgelsesgrundlag er afklaret
- at fremtidig beskæftigelse er afklaret

I praksis indebærer det, at vores socialrådgiver og jobkonsulent sammen med den unge og den unges familie undersøger mulighederne for en blivende boligform til den unge. De unge har, når de forlader os, typisk forskelligt støttebehov. Vi udarbejder en samlet vurdering af behovet, herunder hvorvidt den unge fremover vil kunne klare sig i egen lejlighed med støtte, eller har behov for et bofællesskab. Enkelte kan fortsat have institutionslignende behov.

VIDEN GIVES VIDERE

Hvordan sikrer skoler og uddannelsessteder den bedst mulige interne køreplan, så der bliver taget højde for de

ting, som I selv har indflydelse på, og hvordan formidler I viden om udslusning til forældre og sagsbehandlere?

Tjekliste til skoler og uddannelsessteder:

Nedenstående er et udvalg af ideer til udarbejdelse af plan for de unges tilbagevending til kommunerne.

- Hvornår skal I starte med udslusningsarbejdet?
- Er det en god idé, at man i kontrakten med kommunen laver et afsnit om udslusning, hvad gør vi som skole eller uddannelsessted og hvad gør kommunen.
- Kan I i denne sammenhæng lave en aftale med kommunen om, at I hjælper i overgangen indtil den unge er godt i vej?
- Hvordan skriver I bedst i et sprog og i en form, der gør det lettere for kommunen at „sakse“ planen direkte over i en kommunal handlingsplan?
- Hvordan får I beskrevet de unges situation tilstrækkeligt, så I kommer omkring, hvad de unge magter og hvad de unge ikke magter? Det er vigtigt, da vi oplever at et stigende antal sager bliver afgjort af personer i kommunen, der udelukkende har et skriftligt kendskab til de unge.
- Hvordan inddrager I de unge og deres forældre bedst muligt i udarbejdelsen af planen?
- Hvordan plan- og tilrettelægger I bedst møderne omkring udslusning? Dagsorden, referat, hvem deltager i møderne etc.
- Hvordan formidler I tilbagevendingsplanen og de aktuelle udslusningsresultater på jeres egen hjemmeside?
- Skal man eksempelvis bringe en statistik over, hvordan det er gået de unge i de seneste 5 år?
- Skal I arrangere praktik i hjemkommunen som en del af tilbagevendingsplanen?

HVORDAN FINDES BOLIG?

Hvor finder I svar på nogle af spørgsmålene vedr. udslusning til bolig, når I skal forberede de unge på det?

Som en del af forberedelsen til at flytte hjemmefra kan man anvende videoindslagene fra TV Glad, hvor forskellige unge fortæller om deres fremtidige boligdrømme. Disse indslag kan f.eks. bruges i forbindelse med undervisningen om det at flytte hjemmefra.

Find indslagene på Ligeværds hjemmeside: ligevaerd.dk

Hvor finder I svar på nogle af spørgsmålene vedrørende at finde en bolig?

En mulighed er at gå ind på danmark-bolig.dk. Her findes en oversigt over samtlige almene boliger i hele landet.

Vær opmærksom på at handicapboliger i beskrivelsen på hjemmesiden udelukkende handler om boliger, der er egnede til fysisk handicappede.

Hvad foregår der af boligsocialt arbejde i boligforeningerne?

På boligsocialtnet.dk kan man få oversigt over forskellige boligsociale aktiviteter.

Kontakt evt. den aktuelle boligforening og hør om der er boligsociale medarbejdere tilknyttet den ønskede boligforening.

Eksempler på tiltag i boligforeningerne:

Tryghedsskabende tiltag og aktiviteter.

Fysiske tiltag:

- Indretning af væresteder
- Etablering af bofællesskaber
- Etablering af lokaler til personale

Sociale aktiviteter:

- Fælles aktiviteter og arrangementer
- Etablering af nyttehaver

UNGE BOR SAMMEN

Hvordan har vi mulighed for at de unge kan komme til at bo tæt på hinanden i samme boligforening, så de kan støtte hinanden?

Lov om almene boliger mv. giver mulighed for at lave alternative ventelister. Så en gruppe af unge har mulighed for at flytte ind relativt hurtigt efter hinanden, så de kan støtte hinanden, da de bor rimeligt tæt på.

§ 60. For almene familieboliger, der ikke er omfattet af § 59, stk. 1 eller 2, eller § 63, kan kommunalbestyrelsen og den almene boligorganisation indgå aftale om, at de ledige boliger i en boligafdeling skal udlejes efter særlige kriterier. Kriterierne fastsættes ved aftale mellem kommunalbestyrelsen og boligorganisationen og offentliggøres af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Aftaler efter stk. 1, 1. pkt., tages op til revision senest 4 år efter aftalens indgåelse. Er kommunalbestyrelsen og boligorganisationen enige, kan aftalen tages op til revision inden udløbet af 4-års-perioden.

Ved hjælp af denne paragraf har BUS været med til at få en aftale igennem med Hjørring Kommune og Bolig Hjørring. Læs mere om de udviklende naboskaber på Ligeværds hjemmeside under BUS.

Hvad med botilbud? Hvor finder jeg oversigter om disse?

På Tilbudportalen.dk findes en oversigt over hvilke botilbud der er i landet. Vær opmærksom på, at der ligger en principafgørelse 178-11 fra Ankestyrelsen på, at en kommune ikke kan tilbyde en borger ophold i et botilbud efter

fritvalsreglerne, når botilbuddet ikke er registreret i Tilbudsportalen.

Kan man frit vælge bolig i en anden kommune?

Spørgsmålet og svaret fra Den uvildige konsulentordning på handicapområdet (DUKH) er følgende:

Spørgsmål:

Mit spørgsmål går på, hvorvidt man har ret til et botilbud i en anden kommune. Min søns kommune har afvist at visitere ham til et længerevarende

botilbud efter servicelovens § 108, fordi det ligger i en anden kommune? Vi mener selv, at det andet tilbud passer bedre til ham. Kommunen har godkendt ham til et længerevarende tilbud.

Svar:

Tak for dit spørgsmål. Det korte svar er ja. Du har – i dette tilfælde din søn – ret til et botilbud i anden kommune. Kommunen kan som hovedregel ikke afvise at visitere ham til et andet tilbud.

FN'S HANDICAPKONVENTION

Ifølge art. 19 i FN's handicapkonvention gælder det, at „personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform.“

Når din søn opfylder betingelserne for at modtage tilbud efter servicelovens § 108, har han ret til frit at vælge sådanne botilbud. Han har endvidere ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er dog en forudsætning, at han opfylder betingelserne for at modtage tilbud efter servicelovens § 108 både i fraflytningskommunen og i tilflytningskommunen. Det fremgår af § 15 i Bekendtgørelse om betaling for botilbud m.v. efter Servicelovens kapitel 20 samt om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108 (nr. 1387 af 12.12 2006).

Ret til andet egnet botilbud (optaget på Tilbudsportalen), hvis ikke det er væsentligt dyrere

Herudover har Ankestyrelsen i principafgørelse 165-10 fastslået, at en kommune ikke kan afslå at betale for ophold i længerevarende botilbud ønsket af ansøger efter fritvalgsreglerne, hvis botilbudet skønnes egnet og ikke er væsentligt dyrere, end det tilbud kommunen er kommet med. Så er spørgsmålet, hvad væsentligt dyrere betyder. Umiddelbart vil jeg sige, at et tilbud, der f.eks. er mellem 10 og 20 % dyrere ikke er væsentligt dyrere, men hvis det er 50 % dyrere, ja, så er det væsentligt dyrere.

Bemærk også principafgørelse 178-11 „En kommune må kun tilbyde en borger ophold i et længerevarende botilbud, som borgeren har ønsket efter

fritvalgsreglerne, hvis botilbudet er registreret på Tilbudsportalen. Borge- ren havde ret til at vælge et andet botil- bud fra Tilbudsportalen, der fagligt og økonomisk svarede til kommunens til- bud, medmindre det valgte tilbud var væsentligt dyrere, end det botilbud kommunen var kommet med. Anke- styrelsen vurderede, at kommunens døgnbemandede botilbud kunne, med respekt for hans sammensatte funkti- onsnedsættelse, opfylde hans betydeli- ge behov for daglig hjælp og støtte.“

Bemærk endelig, at når din søn får en plads i et længerevarende botilbud, har han lejerrettigheder efter reglerne

i Bekendtgørelse om lejerettigheder til beboere i visse botilbud efter Service- loven(nr. 397 af 25.5 2009)

Opsummerende siger DUKH:

Kommunen kan således ikke afslå et tilbud til din søn, fordi det ligger i en anden kommune. Kommunen kan kun afslå at betale for ophold i botil- bud, hvis:

- det ikke skønnes egnet
- tilbudet ikke er optaget på Til- budsportalen eller
- det er væsentligt dyrere end det til- bud, som kommunen selv er frem- kommet med

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, kaldet DUKH, er en selvejende institution under Social- og Integrationsministeriet og skal medvirke til at styrke retssikkerheden for handicappede. Som bindeled mellem borgere og myndigheder yder DUKH gratis råd i alle typer sager, der vedrører handicappedes forhold og kan også optræde som mægler i stridsspørgsmål uden at tage parti.

Institutionen har konsulenter over hele landet, som ud fra de indhø- stede erfaringer søger at forbedre sagsbehandlingen på området gennem rådgivning til kommunerne. En anden væsentlig opgave er at informere befolkningen om regler og rettigheder.

Hjemmeside: duk.dk

Reglerne for bostøtte herunder valg af bostøtteperson.

Service-loven § 85:

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp, omsorg eller støtte samt optræning og hjælp til udvikling af færdigheder til personer, der har behov herfor på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Har jeg mulighed for at vælge min egen bostøtte?

Nej, du kan ikke selv udpege eller vælge din bostøtteperson.

Uddybning:

Bostøtte er en form for socialpædagogisk bistand efter servicelovens § 85.

Og formålet med socialpædagogisk bistand er at styrke borgerens færdigheder og evner eller at kompensere for nedsat funktionsevne, som betyder, at borgeren ikke kan fungere optimalt i dagligdagen. Det betyder, at det er sagsbehandleren i kommunen, der på baggrund af udtalelser, erklæringer og sagens akter vurderer, hvilke kompetencer og forudsætninger bostøttepersonen skal have.

Dette er et spørgsmål som BUS har stillet til Den uvildige konsulentordning på handicapområdet.(DUKH)

Du kan stille lignende spørgsmål og få svar fra netrådgiveren hos DUKH. Se hele svaret på duk.dk

I Odense Kommune har man arbejdet med bostøtte efter en anden model:

I stedet for at arbejde med støttekontaktpersoner/ bostøtter efter § 85 i Serviceloven arbejder man med begrebet sociale viceværter efter § 79.

Opgaven er at være brobygger, ledsager og coacher.

Medarbejderne kan selv tilrettelægge tiden indenfor 37 timer (i tidsrummet kl. 8 -22).

Serviceloven:

„§ 79. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til gene-

relle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for, hvilke persongrupper der kan benytte tilbuddene.

Stk. 2. Afgørelser efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Socialministeren fastsætter i en bekendtgørelse regler om betaling for tilbud efter stk. 1.“

MENTOR TIL UNGE

Kan man udnytte de muligheder der ligger i LAB loven i forbindelse med mentorordninger i stedet for eller som supplement for bostøtte?

Mentor i LAB loven – Lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

§ 78. Med henblik på at fremme, at personer kan opnå eller fastholde aktiviteter, tilbud, ansættelse i fleksjob eller i ordinær ansættelse, kan der ydes støtte til en mentorfunktion.

Stk. 2. Personer under 30 år, der er omfattet af en indsats efter loven, kan få støtte til en mentorfunktion, hvis de begynder et ordinært uddannelsesforløb på almindelige vilkår.

§ 79. Hvis en virksomhed eller en uddannelsesinstitution får støtte til at varetage en mentorfunktion, skal indsatsen ligge ud over, hvad arbejdsgiveren eller uddannelsesinstitutionen sædvanligvis forventes at varetage, og mentorfunktionen skal være afgørende for aktiviteten, tilbuddet eller ansættelsen.

§ 80. Støtte til en mentorfunktion i en virksomhed eller en uddannelsesinstitution bevilges til dækning af lønomkostninger ved frikøb af medarbejderen, der varetager mentorfunktionen, eller honorar til en ekstern konsulent. Med henblik på at forbedre en medarbejders mulighed for at varetage mentorfunktionen, kan der bevilges tilskud til køb af uddannelse for medarbejderen.

Stk. 2. Ud fra en konkret vurdering af behov og forudsætninger hos personen, der har brug for mentor, fastsættes et timetal for mentorfunktionen i samarbejde med virksomheden eller uddannelsesinstitutionen. Hvis der ydes støtte til en mentorfunktion for flere personer, kan der fastsættes et timetal for mentorfunktionen pr. plads i stedet for til den enkelte person.

§ 81. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om muligheden for at yde støtte til en mentorfunktion, herunder om tilskud til køb af uddannelse til mentoren.

Denne ordning kan anvendes som støtte på jobbet og ikke i fritiden.

SAMLET VURDERING

Hvor finder jeg noget om den helhedsorienterede indsats?

I „Vejledning om retssikkerhed og administration på det sociale“ område står der:

Kapitel 7 Helhedsvurdering

§ 5. Kommunen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning.

Kommunen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

Alle muligheder skal tages i betragtning

42. Baggrunden for § 5 er, at det har stor betydning, at hjælpen tilrettelægges ud fra en samlet vurdering af borgerens situation. En ansøgning om hjælp skal behandles bredt og ikke altid kun i forhold til den konkrete form for hjælp, som en borger har søgt om. I det konkrete tilfælde vil det afhænge af situationen og den hjælp, som ansøgeren beder om, hvordan sagen skal behandles. Hvis en person f.eks. søger om støtte til et hjælpemiddel, skal myndigheden undersøge, om ansøgeren opfylder betingelserne for hjælpemidlet. Dette vil være tilstrækkeligt, hvis der ikke er andre problemer. Hvis en person med andre problemer end ledighed søger om hjælp til forsørgelse, kan sagen stille sig anderledes. Samtidig med behandlingen af ansøgningen om kontanthjælp er det relevant at se på andre muligheder, f.eks. aktivt tilbud, revalidering eller fleksjob.

Ved ansøgninger om visse kontante ydelser, f.eks. boligstøtte, folkepension eller børnetilskud, er det ikke altid nødvendigt at foretage en helhedsvur-

dering, da ydelserne ofte tilkendes efter objektive kriterier til personer uden sociale problemer i øvrigt.

Rådgivning

43. Myndighederne skal ikke kun være opmærksomme på mulighederne for hjælp efter den sociale lovgivning. I mange tilfælde er det også relevant at pege på muligheder uden for det sociale system, f.eks. rådgivning og vejledning i statsforvaltningen i forbindelse med forældremyndigheds- og samværs-problemer, støttemuligheder efter reglerne om SU, muligheder for retshjælp eller gældssanering samt muligheder for hjælp efter Undervisningsministeriets, Indenrigs- og Sundhedsministeriets og beskæftigelsesministeriets lovgivning.

Det kan eventuelt også være relevant at henvise til tilbud, der drives af frivillige organisationer.

44. Det er ikke et krav, at myndighederne – og dermed sagsbehandleren – selv skal kunne give råd om alle typer af problemer, men sagsbehandleren skal være opmærksom på andre rådgivningsmuligheder, som borgeren kan henvises til. F.eks. arbejdsløsheds-kassen, når det drejer sig om reglerne om arbejdsløsheds-dagpenge, statsforvaltningen i tilfælde af skilsmisse, separation eller spørgsmål om samvær med børn.

45. At kommunen skal behandle ansøgninger om hjælp bredt betyder, at borgeren også – hvis det er nødvendigt - skal have tilbud om rådgivning og vejledning. Efter forvaltningslovens § 7 har en myndighed pligt til at rådgive og vejlede inden for sit eget område og til at henvise til den rigtige myndighed.

JOB OG HANDICAP

Gode råd på andre områder:

Specialfunktionen Job & Handicap har til formål at fastholde og integrere personer med handicap på arbejdspladserne og henvender sig først og fremmest til jobcentre og andre professionelle aktører i indsatsen for beskæftigelse. Rådgivning og information, bl.a. om personlig assistance på jobbet, kan findes på hjemmesiden, bmhandicap.dk.

Her er der også link til STAFF, en forkortelse af Særligt Tilrettelagt Arbejdskraft Formidling for unge med særlige behov. Et projekt for 16-25 årige, som kræver ekstra støtte til en uddannelse for at kunne bestride et arbejde. 10 konsulenter fordelt på landets fem største jobcentre har til opgave at udvikle kommunernes samarbejde med erhvervslivet.

KLAP – Kreativ Langsigtet Arbejdsplanlægning – er et projekt, iværksat af landsforeningen LEV. Det skal være med til at give borgere med særlige behov reelle muligheder for at vælge karriere på lige fod med alle andre.

Med afsæt i STU – Den Særligt Tilrettelagte Ungdomsuddannelse på specialskolerne – er hensigten med projektet at vise, at begrænsninger ikke behøver at være ensbetydende med at tilbringe et helt voksenliv på et beskyttet værksted, men at et lønnet job kan lade sig gøre. Værktøjet er dialog med de unge, forældre og kommunale vejledere på ungdomsuddannelserne.

Hjemmeside: projektklap.dk

Fra passiv til aktiv indsats

Arbejdsmarkedskommissionen har i 2009 regnet ud, hvad der er sparet i forhold til at unge flytter sig fra passiv bistand til et eller andet form for lønnet job. Der er tale om årlige besparelser i de nedenstående eksempler.

1. eksempel

Fra gennemsnitlig overførselsindkomst til gennemsnitlig løn:

Sparede udgifter	131.000 kr.
Øget skat m.v.	141.000 kr.
Bidrag til det offentlige	272.000 kr.

2. eksempel

Fra kontanthjælp til beskæftigelse med lav løn:

Sparede udgifter	113.000 kr.
Øget skat m.v.	89.000 kr.
Bidrag til det offentlige	203.000 kr.

3. eksempel

Fra dagpenge til deltidsjob med supplerende dagpenge:

Sparede udgifter	117.000 kr.
Øget skat m.v.	65.000 kr.
Bidrag til det offentlige	182.000 kr.

4. eksempel

Fra førtidspension til fleksjob:

Sparede udgifter	20.000 kr.
Øget skat m.v.	55.000 kr.
Bidrag til det offentlige	75.000 kr.

SELVSTÆNDIG TILVÆRELSE

Egen bolig eller botilbud?

For nogle unge vil den intensive botræning, der er givet på skoler og uddannelsessteder, kunne medføre at de unge kan leve i egen bolig med bostøtte frem for at bo i botilbud.

„Kommunen sparer årligt ca. 450.000 kr. for hver borger som flytter i egen bolig fra et botilbud.“

Uddrag af artikel fra tidligere socialminister Benedikte Kiær.

Unge borgere med særlige behov for støtte står over for store udfordringer, når de bliver voksne og skal forsøge at skabe en selvstændig tilværelse. Specielt i overgangen er de unge sårbare, og her skal alle holde godt ved og fast, så det ikke går galt. Den ene hånd må ikke slippe før den anden holder fast.

Det lyder enkelt, men er i virkeligheden en kompliceret proces med mange mennesker involveret.

En egnet bolig er omdrejningspunktet for det videre liv, men ikke nok, hvis det skal lykkes at stå på egne ben. Alle parter må være indstillet på, at der skal gøres en helhedsorienteret indsats, der også omfatter uddannelse og arbejde, fritidsliv og socialt samvær med andre, så resultatet ikke bliver ensomhed og isolation.

Mængden af love og regler på området kan virke uoverskuelig, og sagsbehandlingen varierer fra kommune til kommune. Vejledningsmaterialet her er et redskab, som henviser til steder, hvor der kan være hjælp at hente, for at få de unge godt videre til et voksenliv.

